

Sygn. akt III Ca 1063/13

III Cz 768/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędzia SO Danuta Morys - Woźniak (spr.)

Sędzia SO Andrzej Dyrda

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko T. K. i J. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 25 kwietnia 2013 r., sygn. akt IV RC 263/13

i na skutek zażalenia powoda na zawarte w punkcie 2 tego wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu

I. z apelacji pozwanych zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że :

1. oddala powództwo;

2. zasadza od powoda na rzecz każdej z pozwanych po 180 (sto osiemdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów procesu.

II. odstępuje od obciążenia powoda kosztami sądowymi w postępowaniu odwoławczym;

III. umarza postępowanie zażaleniowe.

SSO Andrzej Dyrda SSO Tomasz Tatarczyk SSO Danuta Morys-Woźniak

Sygn. Akt III Ca 1063/13

III Cz 768/13

UZASADNIENIE

Przed Sądem Rejonowym w Rybniku zawisła sprawa z powództwa A. K. przeciwko T. K. i małoletniej J. K. – o pozbawienie w części wykonalności tytułu wykonawczego tj. postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 23 stycznia 2013r.- sygn. akt II RC 1127/12.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dobrowolnie spełnił świadczenia alimentacyjne za okres od dnia 07 grudnia 2012r. do 31 stycznia 2013r. , o czym pozwana nie poinformowała ZUS , gdzie złożyła tytuł wykonawczy , celem egzekucji alimentów ze świadczeń emerytalnych powoda. Doprowadziło to do dwukrotnego spełnienia przez niego tego samego świadczenia.

W odpowiedzi na pozew pozwane wniosły o oddalenie powództwa i złożyły pozew wzajemny domagając się zasądzenia od A. K. alimentów w kwocie po 700 zł miesięcznie na każdą z nich, poczynając od dnia 1.12.012r. oraz zasądzenia na ich rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu T. K. podniosła, iż pomiędzy nią i powodem toczy się postępowanie o rozwód, a A. K. wyprowadził się ze wspólnego miejsca zamieszkania i pozostawił rodzinę bez środków do życia.

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013r. w punkcie 1 pozbawił w części tj. za okres od dnia 07 grudnia 2012r. do dnia 31 stycznia 2013r. wykonalności postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 23 stycznia 2013r., sygnatura akt II Rc 1127/12 zaopatrzony w klauzulę wykonalności, zasądzając od powoda A. K. na rzecz pozwanej T. K. alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniej pozwanej J. K. alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie. Natomiast w punkcie 2 wyroku zasądził od pozwanej T. K. na rzecz powoda A. K. kwotę 217 zł (dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wydał po ustaleniu ,że

pomiędzy małżonkami T. K. i A. K. od września 2012r.toczyło się postępowanie rozwodowe. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 23.01.2013r. sygn. akt II RC 1127/12 udzielono zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych poprzez zobowiązanie powoda do płacenia na rzecz małoletniej wówczas córki stron J. K. kwot po 700zł miesięcznie a na rzecz T. K. kwot po 700zł miesięcznie, począwszy od dnia 7.12.2012r., do czasu zakończenia postępowania. Przed wydaniem orzeczenia o zabezpieczeniu A. K. nie miał żadnych formalnych zobowiązań względem żony i córki. W dniu 21 grudnia 2012r. powód przekazał J. K. przekazem pocztowym kwotę 500zł na jej koszty utrzymania. W dniu 16.01.2013r.ponownie przekazał córce przekazem pocztowym kwotę 500 zł tytułem alimentów. Po wydaniu postanowienia przez Sąd Okręgowy powód przekazał żonie i córce przekazem pocztowym w dniu 29.01.2013r. łącznie 1800zł. Z informacji na przekazie wynikało, że w kwocie tej zawarte było 1400 zł alimentów dla T. K.

i 400zł dla J. K.. Pomimo tego T. K. zaniósła orzeczenie sądowe do ZUS celem egzekucji alimentów z emerytury powoda i nie powiadomiła zakładu o dokonanych przekazach. W związku z powyższym (...) Oddział w R. ściągnął z emerytury powoda w lutym 2013r. kwotę 2389,41zł tytułem alimentów bieżących i zaległych, zaś w marcu 2013r. kwotę 1939,59 zł tytułem alimentów bieżących i zaległych. Sąd Rejonowy ustalił również ,że na początku 2012r. powód otrzymał z ZUS kwotę 6000zł tytułem zaległego deputatu węglowego. Kwotę tę przejęła pozwana T. K. i przeznaczyła ją na zakup węgla i utrzymanie domu. W styczniu 2013r. T. K. zapłaciła zaległy rachunek za prąd (za grudzień 2012r.)Natomiast poprzednie rachunki regulowała z emerytury A. K.. Pozwana J. K. otrzymała 25 000zł tytułem odszkodowania z (...).

W motywach swego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, że podstawą prawną żądania powoda jest przepis z art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. a wniesiony przez pozwane pozew wzajemny zgodnie z przepisem z art. 445 § 1 k.p.c. należało przekazać do postępowania rozwodowego. Przeprowadzone postępowanie w sposób jednoznaczny wykazało ,że świadczenie zasądzone przez Sąd Okręgowy w postanowieniu z 23.01.2013r. sygn. akt II RC 1127/12 zostało spełnione w całości za okres od 7.12.2012r. do 31.01.2013r. dobrowolnymi przekazami dokonanymi przez powoda. Po raz kolejny świadczenie zostało potrącone przez ZUS z emerytury A. K. , na skutek wniosku pozwanej T. K..

W tych okolicznościach zdaniem Sądu Rejonowego wystąpiły przesłanki uzasadniające uwzględnienie powództwa w całości w myśl art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach Sąd Rejonowy wydał w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z § 7.

1 pkt 11 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 217 zł, na którą składają się :kwota 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, kwota 140zł tytułem uiszczonego wpisu stosunkowego i kwota 17zł opłaty skarbowej.

Z opisanym wyżej rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego nie zgodziły się zarówno pozwane jak i powód.

Pozwane wnosząc apelację domagały się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji celem uwzględnienia powództwa wzajemnego i oddalenia żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Okręgowy w sprawie sygn. akt II RC 1127/12. Nadto domagały się zwolnienia pozwanych i powódek wzajemnych od opłaty apelacyjnej. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciły nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych sprawy i niesłuszne przekazanie sprawy z powództwa wzajemnego do sprawy rozwodowej zawisłej pod sygnaturą II RC 1127/12 Sądu Okręgowego w Gliwicach. W uzasadnieniu apelacji między innymi podniosły, że powód zaprzestał łożyć na utrzymanie rodziny od lipca 2012r. a przekazanie pozwu wzajemnego do sprawy rozwodowej było niesłuszne, albowiem sąd rozwodowy orzeka o obowiązku alimentacyjnym orzeka na przyszłość tj. od daty wyroku rozwodowego.

Powód A. K. wniósł zażalenie na zawarte w punkcie 2 wyroku rozstrzygnięcie o kosztach. W zażaleniu zarzucił naruszenie § 6 punkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu- poprzez jego niezastosowanie i naruszenie art. 98 k.p.c. przez jego niezastosowanie w stosunku do małoletniej pozwanej J. K.. Jednocześnie powód wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od każdej z pozwanych na jego rzecz kwot po 328,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania i zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu zażalenia rozwinął powyższe zarzuty i podniósł, że Sąd Rejonowy orzekając o kosztach postępowania błędnie wskazał na podstawie z §7 pkt 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, albowiem powód nie dochodził alimentów ani też nie żądał nakazania wypłacenia wynagrodzenia za pracę do rąk małżonka. Powód żądał pozbawienia w części wykonalności tytułu wykonawczego określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 2800 zł i roszczenie w całości zostało uwzględnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanych musiała odnieść skutek aczkolwiek nie z przyczyn przez nie wskazanych.

Powództwo opozycyjne o którym mowa w art. 840 k.p.c. może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości. Prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym. Skutkiem częściowego wyegzekwowania należności jest wygaśnięcie w tym zakresie wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego i powództwo przeciwegzekucyjne staje się w tym zakresie bezprzedmiotowe (por. wyrok SN z dnia 04 kwietnia 2002r. I PKN 197/01; wyrok SN z dnia 17 listopada 1988r. ICR 255/88 i wyrok z dnia 24 czerwca 1997r.- III CKN 41/97).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy bezspornym jest (i wynika już z treści pozwu wniesionego w dniu 07 marca 2013r.), że przed datą wniesienia powództwa tj. w lutym 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. dokonał egzekucji ze świadczenia emerytalnego powoda na poczet zaległych alimentów za okres od dnia 7 grudnia 2012r. do 31 stycznia 2013r., po czym egzekwował od powoda alimenty bieżące. Powództwo przeciwegzekucyjne zostało więc wytoczone po wykonaniu tytułu wykonawczego i z tego względu było niedopuszczalne i należało je oddalić. Z tego względu Sąd Okręgowy uznając orzeczenie Sądu I instancji zawarte w punkcie 1 za wadliwe na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oddalił. Skutkiem

oddalenia powództwa , powód jako strona przegrywająca proces na mocy art. 98 k.p.c. i § 6 punkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu został zobowiązany do zwrotu kosztów procesu na rzecz każdej z pozwanych w kwotach po 180 zł. Sąd Okręgowy , uznając, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art.102 k.p.c. nie obciążył powoda kosztami postępowania odwoławczego. Natomiast na skutek zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa postępowanie zażaleniowe wywołane zażaleniem powoda na postanowienie zawarte w punkcie 2 zaskarżonego wyroku, jako bezprzedmiotowe, po myśli art.355§1 k.p.c. umorzono .

SSO Andrzej Dyrda SSo Tomasz Tatarczyk SSO Danuta Morys-Woźniak